

Les 9. Vier een rustdag met God

Hoe Joden de sabbat vieren

Joden mogen de volgende dingen niet doen op sabbat: koken, vuur aansteken, elektrische apparaten aandoen, schrijven, televisie kijken, muziekinstrumenten bespelen, per auto bus boot trein of vliegtuig reizen en op een fiets of motor rijden.

Om aan deze wet te voldoen zorgen ze er van tevoren voor dat ze de hele dag genoeg eten, licht en warmte zullen hebben. Omdat op de sabbat niet gewerkt wordt moet veel werk van tevoren worden gedaan. Het huis schoonmaken, boodschappen doen en koken moet al gebeurd zijn. Ook de sabbatafel moet helemaal klaarstaan. Het eten voor de sabbat moet dus al op vrijdag gekookt worden. Orthodoxe joden houden zich heel streng aan deze regel. Zelfs het gas mag op sabbat niet worden aangestoken.

De sabbat begint op vrijdagavond, even voor de zon ondergaat, en duurt minstens 24 uur. Als de zon begint onder te gaan, steekt de huisvrouw minstens twee kaarsen aan. In sommige gezinnen steken de jonge meisjes ook nog een kaars aan.

In orthodoxe gezinnen gaat alleen de man op vrijdagavond naar de synagoge, maar bij progressieve joden gaat het hele gezin.

Als de familie uit de synagoge thuiskomt begint de sabbatmaaltijd. Eerst zegent de vader de wijn door het uitspreken van een zegespreuk, de *kiddoesj*. Wijn is het symbool van vreugde en iedereen mag ervan proeven.

Vader prijst zijn vrouw en zegent zijn kinderen. Ook de speciale sabbatbroden worden gezegend. Dit zijn gevlochten broden die *challot* heten. Tijdens de maaltijd, die vaak bestaat uit brood, soep, vis, kip en aardappelen, zingt men sabbatliederen. Men besluit de maaltijd met een dankgebed.